फलवत्त्वेनानुष्ठेयतयेतिकर्तव्यताकाङ्क्षा युक्ता; the relation between विधि and अपूर्व may be seen e. g. from the following Adhikaraṅa of *Mádhava*: उपयाने ऽनुवादो वा विधिर्वा-द्यो यतः स्मृतौ। प्राप्तं मैवमपूर्वत्वात्क्रतौ लेटा विधीयते; or from *Jaimini*'s *Sútra*: विधिर्वा स्यादपूर्वत्वाद्वादमात्रं ह्यनर्थकम्; (where the अपूर्वत्व expresses the quality of what may be a विधिः). [2] (In the non-philosophical literature.) Consequence (perhaps: remote consequence) of an act; e. g. the *Mitákshara* on the word चरित्र (*Yájnav.* 2. 61.): चरित्रशब्देन गङ्गास्नानाग्निहोत्रादिजनितमपूर्वमुच्यते. E. अ priv. and पूर्व.

2. Tatpur. m. f. n. (-र्वः-र्वा-र्वम्) [1] Not first, subsequent, last; e. g. in *Jaimini*'s *Sútra*: प्रकृतेः पूर्वोक्तत्वादपूर्वमन्ते स्यान्न ह्यचोदितस्य शेषान्नानम् (*Śabara*: प्राकृतं पूर्वं तदनन्तरमपूर्वं वैकृतम्; in the corresponding Adhikaraṅa of *Mádhava* thus expressed: प्राकृते प्रथमो बोधो वैकृते चरमस्ततः। नारिष्टहोमाः पूर्वाः स्युरुपहोमास्तु पृष्ठतः, these two Homas being there the subject of discussion). [2] Not easterly (?). E. अ neg. and पूर्व.

II. अपूर्व Bahuvr. m. f. n. (र्वः-र्वा-र्वम्) (In Páṅini's grammar.) Preceded by the vowel अ or आ (= अवर्णपूर्व), as the consonant स् (र्); in the *Sútra*: भोभगोअघोअपूर्वस्य योऽशि (where अ according to *Páṅini*'s terminology comprises the sound अ in general, i. e. the short, long and pluta अ). E. अ, the vowel, and पूर्व.

अपूर्वकर्मन् Karmadh. n. (-र्म) [1] (In the Mímánsá philosophy.) A sacrificial act called अपूर्व q. v. (I. 1. 2. 1. b.); e. g. दर्विहोमानामपूर्वकर्मत्वान्नास्ति तत्र कस्यापि विध्यन्तस्यातिदेशः. [2] An extraordinary deed. E. अपूर्व and कर्मन्.

अपूर्वजनक Tatpur. m. f. n. (-नकः-निका-नकम्) (In the Mímánsá philosophy.) Producing the unseen power or the sacrificial act called अपूर्व q. v. (I. 1. 2. 1. a. b.). Comp. also अपूर्वनिष्पादक. E. अपूर्व and जनक.

अपूर्वता f. (-ता) or अपूर्वत्व n. (-त्वम्) [1] The not being preceded by any thing. [2] The being unprecedented, wonderful, extraordinary. [3] The not having existed before, the being new (and therefore requiring an authoritative injunction or विधि); e. g. in the *Vedánta Sútra*: स्तुतिमात्रमुपादानादिति चेन्नापूर्वत्वात् (*Śankara*: न स्तुतिमात्रमासां श्रुतीनां प्रयोजनं युक्तम्। अपूर्वत्वात्। विध्यर्थतायां ह्यपूर्वार्थो विहितो भवति स्तुत्यर्थतायां त्वानर्थक्यमेव स्यात्); or in the *Jaimini Sútra*: वचनानि त्वपूर्वत्वात्तस्माद्यथोपदेशं स्युः (*Śabara*: एवमपूर्वमर्थं विदधतो ऽर्थवत्ता भविष्यति &c.); or *Jaimini*: अपूर्वत्वाद्विधानं स्यात्। (*Śabara*: न तत्र कश्चित्पूर्वप्राप्तो यागो विद्यते &c.); or in an Adhik. of *Mádhava*: निवीतं तु मनुष्याणां विधिर्वैषो ऽर्थवादकः। अपूर्वत्वात्प्रकरणात्तुः क्रतोर्वा विधीयते॥ .... निवीतस्य पूर्वं मानान्तरेणाप्राप्तत्वाद्विधेयत्वमभ्युपेयम् &c. [4] (In the Vedánta philosophy.) Acquiring an understanding of the *Real besides which there is nothing else* (अद्वितीयवस्तु) from no other authority than the vaidik writings; it is one of the six characteristics of the श्रवण or ascertaining by means of study the purport of the Vedánta; (comp. besides उपक्रमोपसंहार, अभ्यास, फल, अर्थवाद and उपपत्ति; and see also मनन, निदिध्यासन and समाधि). [5] (In the Mímánsá philosophy.) [a.] The being or having the unseen power अपूर्व q. v. I. 1. 2. 1. a.; e. g. in the *Jaimini Sútra*: अपणानां त्वपूर्वत्वात्प्रदानार्थे विधानं स्यात् (opposed as púrvapaksha, to the siddhánta: संस्कारं प्रति भावाच्च तस्मादप्यप्रदानं स्यात्; comp. for the term संस्कार s. v. अपूर्व I. 1. 2. 1. a.). [b.] The being a sacrificial act called अपूर्व q. v. I. 1. 2. 1. b.; e. g. in the *Jaimini Sútra*: अपूर्वतां तु दर्शयेद्गुणस्यार्थवत्त्वात्; or in the Adhikaraṅa of *Mádhava*: दर्विहोमे सोमधर्मा अपूर्वत्वमुताग्रिमः। अव्यक्तेर्यज्यभावाच्च स्वाहोक्त्यादेरपूर्वता (comp. अपूर्वकर्मत्व in the instance s. v. अपूर्वकर्मन्. [c.] For the meaning 'the being an injunction अपूर्व' q. v. I. 1. 2. 1. c. I have no safe instance to adduce.] [6] The not having had before (scil. a husband); used so in the *Várttika* and the *Káriká* to *Páṅ.* IV. 2. 13.: स्त्रिया अपूर्वत्वे, or अपूर्वत्वं यदा तस्याः. E. अपूर्व, taddh. aff. तल् or त्व.

अपूर्वनिष्पादक Tatpur. m. f. n. (-दकः-दिका-दकम्) The same as अपूर्वजनक. E. अपूर्व and निष्पादक.

अपूर्वपति Bahuvr. f. (-तिः) A young woman who has had no husband before. E. अपूर्व and पति.

अपूर्वपद Tatpur. n. (-दम्) (In Grammar.) Not the first part of a compound (as a word). E. अ neg. and पूर्वपद.

अपूर्वपदान्तग Tatpur. m. f. n. (-गः-गा-गम्) (In Grammar.) Not being at the end of the first part of a compound, e. g. the vowel ओ. E. अ neg. and पूर्वपदान्तग.

अपूर्वभावना Tatpur. f. (-ना) (In the Mímánsá philosophy.) The verbal notion which conveys the unseen power called अपूर्व q. v. I. 1. 2. 1. a.; e. g. लेडपि प्रत्ययश्चापूर्वभावनामभिधत्ते (comp. अपूर्व page 199*b*, line 12 – 31). E. अपूर्व and भावना.

अपूर्ववचन Tatpur. n. (-नम्) (In the Mímánsá philosophy.) The vaidik sentence which contains or conveys the अपूर्व q. v. I. 1. 2. 1. E. अपूर्व and वचन.

अपूर्ववचस् Tatpur. n. (-चः) The same as the preceding. E. अपूर्व and वचस्.

अपूर्वार्थ I. Tatpur. m. (-र्थः) [1] Something which has not existed before or is new (and which therefore requires an authoritative injunction, or विधि, comp. अपूर्व I. 1. 2. 1. a. b.); e. g. in an Adhikaraṅa of *Mádhava*: उपवीती हि देवेभ्यः पुरोदाशो द्वयं विधिः। वादो वास्यान्यतो ऽप्राप्तेरपूर्वार्थो विधीयते; comp. also *Śankara* on the *Vedánta Sútra* quoted s. v. अपूर्वत्व (3.). [2] (In the Mímánsá philosophy.) The same as अपूर्व I. 1. 2. 1.; e. g. *Mádhava*: सदसि भक्षयन्तीत्यादीनि वचनान्यपूर्वार्थं प्रतिपादयन्ति.

II. Bahuvr. m. f. n. (-र्थः-र्था-र्थम्) (In the Mímánsá philosophy.) Concerning or having for its object the अपूर्व I. 1. 2. 1. — अपूर्वार्थम् on account of the अपूर्व; e. g. in an Adhik. of *Mádhava* where it is opposed to the द्रव्यार्थ (comp. the remark s. v. अपूर्व I. 1. 2. 1.): याज्याक्रयावभावे स्तो विद्यमाने ऽपि वाग्रिमः। द्रव्यार्थत्वादपूर्वार्थं कुर्यात्तौ द्रव्यवानपि (in the comm. .... तस्मात्सत्यपि द्रव्ये तदुभममदृष्टार्थं कर्तव्यम्). E. अपूर्व and अर्थ.

अपूर्वार्थत्व n. (-त्वम्) The not having existed before, the being new (and therefore requiring an authoritative injunction or विधि, comp. अपूर्व I. 1. 2. 1. a. b.); e. g. *Mádhava*: तानि (i. e. यज्ञायुधानि) चात्र हविष्वेन विधीयन्ते। कुतः। मानान्तराप्राप्तत्वेनापूर्वार्थत्वात्; consequently the not resulting from an अनुवाद q. v.; e. g. (the sentence अधस्तात्समिधं धारयन् &c. is not an अनुवादः) दैविके हविषि स्रुग्दण्डस्योपरि समिद्धारणस्यापूर्वार्थत्वेन विधातव्यत्वात्. E. अपूर्वार्थ, taddh. aff. त्व.